

Mellan land och stad – platser som förändras

DAGF 14 (2007)

Med den här frågelistan vill vi samla in tankar, erfarenheter och minnen som är knutna till platser som genomgår förändringar.

I staden liksom på landsbygden finns platser som förändras. Inte minst i gränstrakterna mellan stad och landsbygd finns många områden som är under omvandling. Där växer nya bostadsområden, trafikleder och köpcentra fram, men där finns också kvarblivna åkrar och lantbruksbyggnader. Det som tidigare var landsbygd kan förvandlas till stad, och den som minns vad som tidigare fanns på platsen känner kanske inte längre igen sig!

Stora förändringar av landskapet sker sällan över en natt. De tar ofta många år. Områden på gränsen mellan land och stad kan under lång tid befinna sig i ett slags vänteläge medan beslut ska fattas och planer upprättas. När de planerade förändringarna väl ska genomföras, bildar byggbaracker, jordhögar, grävskopor och byggmaterial tillfälliga landskap som förändras från dag till dag.

Även mitt inne i staden och långt ute på landsbygden kan man hitta områden som är under omvandling. När en verksamhet lagts ner eller flyttats kan byggnader och markområden bli kvar, bortglömda, men också fria att användas på nya sätt. Ödetomter, nedlagda industriområden och gamla vägar som inte längre används är exempel på sådana platser. De kan verka övergivna, men används ofta ändå av någon, och många kan ha tankar och åsikter om dessa platser.

Platser som på ett eller annat sätt håller på att förändras, eller väntar på kommande förändringar, tar idag stora områden i anspråk. Ändå vet vi förvånansvärt lite om hur människor använder och uppfattar dessa platser i sin vardag.

Nu vill vi veta vad du har för erfarenheter av platser som förändras! Vi ser gärna berättelser som skildrar dina upplevelser och minnen av särskilda platser, men också mer allmänna tankar om vad som händer när landskapet genomgår omfattande förändringar, exempelvis i områden där städer och tätorter breder ut sig.

Frågelistan är avsedd att användas som ett hjälpmedel, en inspirationskälla till skrivandet. Det är en fördel att läsa igenom alla frågorna innan man svarar då de ibland tar upp samma eller liknande saker.

Då vi gärna ser att du svarar personligt har du givetvis möjlighet att vara anonym. Uppge i så fall bara om du är kvinna eller man, yrke/sysselsättning, ditt födelseår samt din födelse- och bostadsort. Om du har fotografier, vykort, teckningar eller liknande som illustrerar din berättelse får du gärna skicka med dessa. Vi tar gärna emot original, men om du inte vill skänka oss dina bilder kan vi låna dem för att scanna av dem och sända tillbaka dem igen. Uppge också fotografens namn om möjligt. Meddela oss om arkivet och våra besökare får använda dina illustrationer i böcker, artiklar och på internet.

Din berättelse blir en värdefull del i våra samlingar.

Skicka ditt svar till:

**Frisvar
Institutet för språk och folkminnen
20494256
401 10 Göteborg**

Du kan även e-posta ditt svar till
DAG@sprakochfolkminnen.se

Stort tack för din medverkan!

Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg (DAG) ingår i den statliga myndigheten Institutet för språk och folkminnen. Arkivet har till uppgift att förvalta vårt kulturarv, bland annat genom att samla, bearbeta och förmedla kunskap om folkminnen, dialekter och ortnamn. Vårt upptagningsområde för folkminnen omfattar huvudsakligen Halland, Västergötland, Bohuslän, Dalsland och Värmland, men vi välkomnar givetvis även minnen från andra delar av Sverige. I vår folkminnessamling finns över en miljon uppteckningar som beskriver människors liv och leverne – från 1800-talets bonde- och fiskesamhälle fram till dagens mångfaldssamhälle.

Läs mer om vår verksamhet på www.sprakochfolkminnen.se

Mellan land och stad – platser som förändras

DAGF 14 (2007)

MINA PLATSER

Berätta om den plats där du bor, eller någon plats du brukar besöka:

Finns där något område som håller på att förändras, eller där framtida förändringar är att vänta? Beskriv området och förändringarna! Hur ser landskapet ut? Vilka människor finns i området, och vad händer där en vanlig dag? Hur låter det där, hur luktar det? Berätta gärna så detaljerat som möjligt! Vad gör du där?

Finns det platser som du gärna återvänder till? Platser du undviker? Hur påverkas du av platsens förändring?

Känner du till någon plats där förändringar har planerats men inte slutförts?

Någon plats som formats av väntan på att planerade förändringar ska genomföras? Berätta!

Vad kallar du dessa platser?

Har de vedertagna namn, eller har du egna benämningar på dem; i så fall vilka? De platser du känner till som har genomgått omfattande förändringar: har de samma namn före och efter förändringen? Ge gärna exempel på sådana platsers namn!

I STADENS UTKANTER

Tänk på en stad eller tätort som du känner till:

Beskriv hur landskapet ser ut i gränsen mellan staden/tätorten och landsbygden! Pågår eller väntas förändringar ske i detta landskap? Brukar du själv vara i detta område, och vad gör du i så fall där?

Handlar du på köpcentra eller andra försäljningsställen i utkanten av en stad eller tätort? Hur ofta? Vad handlar du där? När handlar du där? Hur tar du dig dit? Beskriv gärna ett besök på ett sådant försäljningsställe!

Brukar du passera förbi eller igenom områden i utkanten av tätorten eller staden?

Med bil, tåg, buss, cykel eller gående? Var, hur och hur ofta? Brukar du lägga märke till de platser du passerar? Något särskilt du brukar titta på?

Brukar du eller någon du känner utöva fritidsaktiviteter där?

Brukar du exempelvis promenera, cykla, ägna dig åt idrottsaktiviteter, graffitimålning, ridning, modellflyg, fågelskådning, lekar/spel som s.k. ”paint ball games” på någon plats i utkanten av staden eller tätorten? Berätta!

Vad spelar naturen för roll?

Vilka växter och djur kan man hitta i stadens/tätortens utkantsområden? Har du själv erfarenhet av naturupplevelser på sådana platser? Berätta!

TANKAR OM PLATSER I FÖRÄNDRING

Vad har du för tankar och åsikter om platser som håller på att förändras, och landskap i gränzonen mellan stad och land? Är de vackra eller fula? Är de användbara? Intressanta? Farliga? Tråkiga? Spännande? Hur uppfattar du dem?

Vad har dygnets olika tider och årstidernas växlingar för betydelse för dessa platser? Och vad har dygnets och årstidernas växlingar för betydelse för hur du och andra kan använda dessa platser?

Känner du till några föränderliga eller tillfälligt övergivna platser som barn använder som lekplats? Beskriv i så fall dessa platser, och vad man leker där! Har du några egna barndomsminnen av att ha lekt på platser av detta slag? Berätta!

MINNEN OCH FÖRÄNDRING

Är landskapet i gränsen mellan stad/tätort och landsbygd annorlunda idag än hur du minns sådana områden från när du var barn, eller när du var ung? Vad har i så fall förändrats?

Har du (eller någon du känner) bott på en plats som från början legat utanför staden, men som med tiden införlivats i staden? Berätta om platsens förändring, och dina minnen av det som förändrats! Har du senare återvänt till platsen, och hur kändes i så fall det?

Har du minnen från någon annan plats som vid något tillfälle har förändrats drastiskt? Berätta vad du minns av förändringen, och hur du ser på vad som fanns på platsen tidigare och vad som kom istället.

Har du minnen av någon särskild händelse som har med landskapets förändring och/eller tillväxt att göra? Berätta!

FRAMTID OCH INFLYTANDE

Har du tankar om hur framtiden ser ut för de områden som idag håller på att förändras, och de områden som idag ligger i gränzonen mellan stad/tätort och landsbygd? Berätta!

Vad har du själv för möjlighet att påverka landskapets utveckling? Vart skulle du vända dig om du skulle vilja framföra synpunkter eller förslag på hur något särskilt område ska se ut och användas i framtiden?

NÅGOT ANNAT DU VILL BERÄTTA?